

5DE ZITTING. — 13 DECEMBER.

Mededeeling van ingekomen stukken.

5de ZITTING.

ZITTING VAN MAANDAG 13 DECEMBER.

(GEOPEND TEN 3 URE.)

Mededeeling der benoeming van: 1°. voorzitters en onder-voorzitters der afdeelingen; 2°. Commissien van Rapporteurs voor verschillende wets-ontwerpen. — Ingekomen: 1°. een voorstel tot wijziging van art. 9 van het Reglement van Orde der Kamer; bepaling van den dag waarop over het onderzoek van dat voorstel in de afdeelingen zal worden beraadslaagd; 2°. verzoekschriften; 3°. wets-ontwerpen. — Verslagen uitgebragt over verschillende wets-ontwerpen en bepaling van den dag der beraadslaging daarover.

Voorzitter: de heer **Philipse**.

Tegenwoordig, met den Voorzitter, 31 leden, te weten de heeren:

van der Oudermulen, van Sasse van Ysselt, Beerenbroek, Sassen, Blankenheym, de Villers de Pit , Huydecoper van Maarsseveen, van Weel, van der Lek de Clercq, Regout, Cost Jordens, Paspoort van Grijpskerke, Insinger, Tonckens, van Wessem, van Heeckeren van Wassenaer, van Nispen van Pannerden, Hartevelt, van Goltstein van Oldenaller, van Rhemen van Rhemenshuizen, de Vos van Steenwijk, Loopuyt, Borski, van Meeuwen, Bosch van Drakestein, van Rijckevorsel, d'Ablaing van Giessenburg, van Dam van Isselt, Cremers en van Aylva van Pallandt.

De notulen van het verhandelde in de vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd.

De **Voorzitter** deelt mede:

A. dat door de afdeelingen benoemd zijn:

1°. tot voorzitters, de heeren: Cost Jordens, Bosch van Drakestein, Blankenheym en van Nispen van Pannerden, en tot ondervoorzitters, de heeren: van Dam van Isselt, van der Oudermulen, Insinger en van Wessem;

2°. tot rapporteurs voor de navolgende wets-ontwerpen, als voor:

die tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld, en tot regeling van het Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1858, de heeren: van Rhemen van Rhemenshuizen, Loopuyt, van Sasse van Ysselt en Sassen;

die tot wijziging van hoofdstukken II en IX B der Staatsbegroting voor 1857, de heeren: van Rhemen van Rhemenshuizen, Loopuyt, van Sasse van Ysselt en van Heeckeren van Wassenaer; dat tot wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegroting voor 1857, de heeren: van Rhemen van Rhemenshuizen, Loopuyt, van Sasse van Ysselt en Tonckens;

dat tot vaststelling der begroting wegens den arbeid der gevangenen voor 1859, de heeren: van Meeuwen, Huydecoper van Maarsseveen, Beerenbroek en Tonckens;

dat tot goedkeuring eener dading over gronden in het voormalig kanaal van Welzingen, de heeren: van Meeuwen, Huydecoper van Maarsseveen, Beerenbroek en van Wessem;

dat, houdende maatregelen tot ontruiming van het eiland Schokland, de heeren: de Vos van Steenwijk, Paspoort van Grijpskerke, Regout en van Wessem;

die tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Noordbrabant, Gelderland, Zuid- en Noordholland, twee in Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en Drenthe, de heeren: de Vos van Steenwijk, Paspoort van Grijpskerke, Regout en van Heeckeren van Wassenaer; en

die tot naturalisatie van Elie Gompertz en 14 andere personen, de heeren: de Vos van Steenwijk, Paspoort van Grijpskerke, Regout en van Heeckeren van Wassenaer;

B. dat zijn ingekomen:

1°. een brief van de heeren Cost Jordens en de Vos van Steenwijk, houdende een voorstel tot wijziging van art. 9 van het Reglement van Orde der Kamer, met eene daartoe behoorende Nota van Toelichting; welk voorstel strekt om aan art. 9 toe te voegen de navolgende zinsnede:

„Het vaststellen der jaarlijksche begroting van de huishoudelijke behoeften geschiedt door de Kamer, nadat de leden in de gelegenheid zijn gesteld van het ontwerp ter griffie kennis te nemen.”

Dat voorstel, met de daartoe strekkende Nota van Toelichting, zal worden gedrukt en aan de leden rondgedeeld.

De **Voorzitter**: Ik geef thans het woord aan den heer Cost Jordens tot toelichting van zijn voorstel.

De heer **Cost Jordens**: Ik geloof dat het voorstel, dat mijn geachte ambtgenoot en ik aan de Kamer hebben gemeend te moeten doen, tamelijk eenvoudig is. Het heeft enkel de strekking om de *inzage* die de leden der Kamer hadden van de jaarlijksche huishoudelijke begroting ook uit te strekken tot de *vaststelling* van die begroting. De bedoeling van ons voorstel en de redenen daartoe leidende zijn ontwikkeld in eene *Nota van Toelichting*, die bij het voorstel is gevoegd en welke de voorstellers zich vleijen dat genoegzaam duidelijk is om de Kamer behoorlijk in te lichten. Om die reden achten wij het onnoodig thans verder over de zaak te spreken.

De **Voorzitter**: Ik stel volgens het voorschrift van art. 50 van het Reglement van Orde voor, den dag te bepalen, om te beraadslagen, of het ingekomen voorstel al dan niet een onderzoek in de afdeelingen zal uitmaken, en stel daartoe voor aanstaanden Woensdag, des middags ten twee ure.

Dienovereenkomstig wordt besloten.

De **Voorzitter** deelt verder mede dat zijn ingekomen:

2°. de navolgende adressen, als:

een van het hoofdbestuur der maatschappij tot bevordering van landbouw en veeteelt in Zeeland;

een van H. van Strien c.s., landbouwers of bij den landbouw belang hebbende te Wolfaartsdijk, en

een van I. G. J. van den Bosch c. a., van gelijke qualiteit te Kattendijke, allen strekkende tot ondersteuning van het voorstel van wet tot afkoopbaarheid der tienden;

een van den heer Groeninx van Ridderkerk, c. s., allen eigenaren van van ouds gevestigde tienden, strekkende tot bestrijding van dat voorstel.

Deze adressen zullen worden verzonden naar de Commissie voor de Verzoekschriften.

3°. de door de Tweede Kamer aangenomen drie wets-ontwerpen tot vaststelling van de hoofdstukken VIII, IX A en IX B der Staatsbegrooting voor 1859.

Deze wets-ontwerpen zullen worden verzonden naar de afdeelingen.

C. dat door de Commissien van Rapporteurs de verslagen worden uitgebragt over de hiervoren sub litt. A 2°. vermelde wets-ontwerpen.

Die verslagen zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

De **Voorzitter** stelt voor, om de beraadslaging over de wets-ontwerpen:

tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld; tot regeling van het Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van Domeinen voor 1858;

tot vaststelling der maatregelen tot ontruiming van het eiland Schokland;

tot wijziging van hoofdstukken II en IX B der Staatsbegrooting voor 1857, en

tot naturalisatie van E. Gompertz en 14 andere personen,

te bepalen op Woensdag den 15den, en, na afloop der op dien dag reeds aan de orde gestelde werkzaamheden, de beraadslaging over de overige wets-ontwerpen:

tot bekrachtiging van provinciale belastingen; tot wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1857; tot vaststelling der begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1859, en

tot goedkeuring eener dading over gronden in het voormalig kanaal van Welzingen,

vast te stellen op Donderdag den 16den, des namiddags ten twee ure.

Dienovereenkomstig wordt besloten.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de vergadering gesloten.

's GRAVENHAGE, 11 December 1858.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Wij hebben de eer U Hoog Edel Gestrenge hierbij te doen geworden een voorstel tot wijziging van art. 9 van het Reglement van Orde, met verzoek, dit aan het oordeel der Kamer te willen onderwerpen.

COST JORDENS.

DE VOS VAN STEENWIJK.

Den Heere Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De ondergeteekenden hebben de eer voor te stellen, aan art. 9 van het Reglement van Orde der Kamer toe te voegen de volgende zinsnede:

„Het vaststellen der jaarlijksche begrooting van de huishoudelijke behoeften geschiedt door de Kamer, nadat de leden in de gelegenheid zijn gesteld van het ontwerp ter griffie kennis te nemen.”

Art. 9 van het Reglement van Orde bepaalt, dat de Voorzitter, bijgestaan door twee leden, daartoe telken jare door de Vergadering te benoemen, het oppertoezicht oefent over de boekery en al wat tot het huishoudelijke der Kamer betrekking heeft. Deze uitdrukking maakt het eenigermate twijfelachtig, of de bevoegdheid dezer Commissie ten aanzien van de jaarlijksche begrooting van de huishoudelijke behoeften der Kamer zich enkel bepaalt tot

het ontwerpen dezer begrooting, dan wel of zij zich ook uitstrekt tot de vaststelling. Tot hertoe werd het artikel in laatstgemelden zin opgevat; zeker is het althans, dat de uitvoering dienovereenkomstig plaats vond. Intusschen schijnt het eigenaardig, dat de bevoegdheid der Kamer zich niet enkel bepale tot inzage der begrooting (vergelijk art. 14 der Instructie voor den Griffier), maar dat zij ook worde uitgestrekt tot de vaststelling. Het belang, dat zij heeft om hier des gevorderd te kunnen beslissen en hare wenschen bevredigd te zien, is blijkbaar, hoezeer dan ook de handelwijze zoo der vroegere huishoudelijke Commissien als der tegenwoordige daartoe geheel geene aanleiding moge geven. Uit dien hoofde meenden de ondergeteekenden genoegzamen grond te vinden voor de voorgestelde bepaling, die ook bij de andere Kamer in art. 13 van haar reglement gevonden wordt.

DE VOS VAN STEENWIJK.
COST JORDENS.

AANWIJZING der veranderingen in zeven ontwerpen van wet tot vaststelling der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1859.

(Hoofdstukken II, III, IV, V, VIII, IX A, en IX B.)

II DE HOOFDSTUK.

Hooge Collegien van Staat en het Kabinet des Konings.

Iste AFDEELING.

De Staten-Generaal.

Het cijfer van art. 9 verhoogd met f 7200; en dus gesteld op f 8200.
Daardoor wordt het cijfer der afdeeling f 231,750; en het eindcijfer van het hoofdstuk f 559,041 (vijf honderd negen en vijftig duizend een en veertig gulden).

III DE HOOFDSTUK.

Departement van Buitenlandsche Zaken.

Iste AFDEELING.

Kosten van het Departement.

Art. 1 aldus veranderd:

a. Tractement van den Minister . . . . . f 12,000
b. Tafelgeld . . . . . *Memorie.*

IV DE HOOFDSTUK.

Departement van Justitie.

II de AFDEELING.

Kosten van de rechterlijke magt.

Het cijfer van art. 10 verhoogd met f 6000; en alzoo gesteld op f 90,800.
Daardoor wordt het bedrag der afdeeling f 1,139,300.

V de AFDEELING.

Kosten van algemeene of rijkspolitie.

Het cijfer van art. 20 verminderd met f 41,450; en alzoo gesteld op f 224,050.
Daardoor wordt het bedrag der afdeeling f 305,105.
Door deze beide veranderingen wordt het bedrag van het hoofdstuk f 2,882,248.60 (twee millioen acht honderd twee en tachtig duizend twee honderd acht en veertig gulden zestig cents).

V DE HOOFDSTUK.

Departement van Binnenlandsche Zaken.

II de AFDEELING.

Kosten van het bestuur der provincien.

Art. 5. Het uitgetrokken cijfer verhoogd met f 1200; en aldus gesteld op f 40,200.